

Raadsavond	27-5-2026
Zaaknummer	996813
Portefeuillehouder	Nick van Egmond e.a.
Vorbereid door	Concernadvies
Onderwerp	Zienswijzen op de begrotingen 2027 van de volgende Gemeenschappelijke Regelingen: • Veiligheidsregio Hollands Midden • Omgevingsdienst West-Holland • Hecht • Holland Rijnland • Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland

Beslispunten

1. De zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 van de Veiligheidsregio Hollands Midden vast te stellen;
2. De zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 van Omgevingsdienst West-Holland vast te stellen;
3. De zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 van Hecht vast te stellen;
4. De zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 van Holland Rijnland vast te stellen;
5. Geen zienswijze in te dienen op de begrotingswijziging met een verzoek tot incidentele bijdrage voor het energieprogramma ten behoeve van netcongestie van de Regio Holland Rijnland voor het jaar 2026.
6. De zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 van de Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland vast te stellen.

Wat willen we bereiken

De zienswijze van Kaag en Braassem met betrekking tot de ontwerpbegrotingen 2027 van de gemeenschappelijke regelingen kenbaar maken.

Samenvatting

Gemeente Kaag en Braassem neemt in 2027 deel in vijf Gemeenschappelijke Regelingen. Deze Gemeenschappelijke Regelingen hebben alle een ontwerpbegroting voor het jaar 2027 opgesteld voor de aan hen opgedragen taken. De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten worden gevraagd hun zienswijzen op de verschillende ontwerpbegrotingen kenbaar te maken.

Inleiding

De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling hun zienswijze over de ontwerpbegroting 2027 naar voren brengen. Bijgevoegd vindt uw raad de zienswijzen van de ontwerpbegrotingen 2027 van de volgende vijf gemeenschappelijke regelingen ter behandeling in de raadsvergadering van Kaag en Braassem:

- Veiligheidsregio Hollands Midden
- Omgevingsdienst West-Holland
- Hecht
- Holland Rijnland
- Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland

Regio Holland Rijnland verzoekt de deelnemende gemeenten een zienswijze in te dienen tot een incidentele bijdrage (voor Kaag en Braassem €14.286) voor het energieprogramma, ten behoeve van het oplossen van netcongestie, voor het jaar 2026. Gemeenten krijgen hier al extra middelen van het Rijk voor uitgekeerd.

Argumenten

Wij stellen u voor om met de ontwerpbegrotingen van de hierboven genoemde partijen in te stemmen. Onderstaand een toelichting op deze begrotingen en op de inhoud van de zienswijzebrieven.

Evaluatie werkwijze FKGR

Er loopt een evaluatieonderzoek met inbreng vanuit de gemeentesecretarissen uit Hollands Midden om de werkwijze en ervaringen met de werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen (FKGR) te evalueren. De werkgroep adviseert de Gemeenschappelijke Regelingen (hierna GR) in de regio Hollands Midden en Holland Rijnland over de te hanteren indexaties voor de begrotingen. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Berenschot. In de kern wordt het werken met een werkgroep die adviseert over te hanteren technische parameters (indexering etc.) onderschreven. Met name in de laatste jaren is deze advisering breder geworden in het licht van Rijksontwikkelingen rond financiële middelen. Hierdoor is de status van het advies diffuus geworden. Feit is dat de colleges van deelnemende gemeenten aan een GR en ook de algemeen besturen van de GR'en verantwoordelijk blijven voor de vertaling van het advies. Hierbij geldt het principe "pas toe of leg uit", het advies van de werkgroep FKGR wordt toegepast in de begroting of het bestuur van de gemeenschappelijke regeling legt uit waarom het advies niet is verwerkt in de begroting. In de komende maanden zal de evaluatie en de doorontwikkeling van de werkwijze FKGR ook richting gemeenten komen.

Veiligheidsregio Hollands Midden

De conceptprogrammabegroting 2027 van de Veiligheidsregio Hollands Midden sluit aan bij de uitgangspunten uit de kaderbrief 2027 en richt zich op de uitvoering van wettelijke taken binnen het programma Fysieke Veiligheid. Daarbij zijn zowel de reguliere werkzaamheden als de noodzakelijke doorontwikkeling financieel gedekt. De veiligheidsregio heeft de afgelopen jaren reeds aanzienlijke interne ombuigingen en aanvullende bezuinigingen doorgevoerd, waarmee invulling is gegeven aan

de gezamenlijke financiële opgave van gemeenten en aandacht is besteed aan doelmatigheid en kostenbeheersing.

Tegelijkertijd maken nieuwe maatschappelijke opgaven, zoals versterking van weerbaarheid, bedrijfscontinuïteitsmanagement (BCM), noodcommunicatie en arbeidsgerelateerde thema's, aanvullende investeringen noodzakelijk. Voor 2027 wordt voorgesteld de begroting te indexeren met 4,98%, gebaseerd op loon- en prijsontwikkelingen. Voor de gemeente Kaag en Braassem betekent dit een verhoging van de bijdrage met € 105.432. Het bestuur van de veiligheidsregio wijkt hierbij af van het advies van de werkgroep FKGR om een aanvullende correctie op de indexering toe te passen, omdat verdere bezuinigingen bovenop de reeds gerealiseerde besparingen als niet wenselijk worden beschouwd.

Wij stellen u voor als zienswijze in te dienen dat u begrip heeft voor deze afweging en kan instemmen met de ontwerpprogrammagegroting 2027. Daarbij blijft aandacht nodig voor de financiële positie van gemeenten, een heldere onderbouwing van reserves en keuzes, transparante bestuurlijke en financiële afwegingen en het maken van scherpe prioriteringen binnen de beschikbare middelen, zodat een financieel gezonde en toekomstbestendige veiligheidsregio behouden blijft.

Omgevingsdienst West-Holland

Het algemeen bestuur heeft, op basis van het advies van de commissie Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen Hollands Midden (FKGRHM), voor de begrotingen vanaf 2026 een structurele taakstelling van 6% vastgesteld. De ODWH heeft dit verwerkt in het uurtarief. Er is een structurele korting op het tarief van 6% met ingang van 1 januari 2027. In de Begroting 2027 is deze taakstelling aan de batenkant verwerkt. Aan de lastenkant wordt in 2026 en 2027 nadere invulling gegeven, daarvoor is een plan van aanpak opgesteld. Over de voortgang op deze acties wordt gerapporteerd in de bestuurlijke rapportages en in het jaarverslag. Voor 2027 resulteert dit in een geraamd tekort van circa € 700.000. Ter dekking van dit tekort wordt circa € 700.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve "Taakstelling", waardoor het begrotingsresultaat per saldo neutraal kan worden gepresenteerd. De verwerking van het dekkingsverlies en de onttrekking aan de bestemmingsreserve vindt plaats conform de voorschriften van het BBV inzake resultaatbestemming en mutaties in reserves.

Ontvlechting bouwtaken Noordwijk

In de Kadernota 2027 is opgenomen dat de ontvlechting van de bouwtaken voor Noordwijk leidt tot een afname van baten, omdat deze werkzaamheden niet langer door de dienst worden uitgevoerd. De lasten dalen hierbij niet evenredig mee, doordat wettelijke kwaliteits- en robuustheidsvereisten onverminderd blijven gelden. De afname van het takenpakket veroorzaakt een structurele vermindering van inkomsten, terwijl de kosten slechts beperkt kunnen worden aangepast aan de gewijzigde taakomvang. Hierdoor ontstaat in 2027 een geraamd dekkingsverlies van circa € 1.200.000. Dit dekkingsverlies heeft betrekking op de dekking van de overhead voor ca. € 495.000 en de dekking van de exploitatiekosten voor ca. € 705.000. Met de gemeente Noordwijk is een incidentele vergoeding overeengekomen van € 3 miljoen, die afbouwend in vier jaar kan worden ingezet ter compensatie van dekkingsverliezen. Deze vergoeding is opgenomen in een bestemmingsreserve "Ontvlechting bouwtaken Noordwijk"; het tekort in deze begroting kan worden gedekt uit deze bestemmingsreserve. Daarmee wordt het negatieve budgettaire effect voor 2027

geneutraliseerd.

Hecht

Hecht is in 2024 al een takendiscussie gestart, waarbij geanticipeerd werd op het ravijnjaar 2026. Het bestuur van Hecht heeft toen besloten om 6,7% te bezuinigen. Sommige gemeenten wilden eerder meer dan minder middelen aan Hecht besteden, andere hadden zelf grote bezuinigingsopgaven. Het voorstel om eerst 4,6% te bezuinigen en daarna meer deed recht aan alle gemeenten. Wij gaan er dan ook vanuit dat de resterende bezuinigingsopgave alsnog wordt gerealiseerd.

Het bestuur van Hecht kijkt voor de begroting van 2027 af van het advies van de werkgroep FKGR. Aanvullende bezuinigingen naast die in 2025 zijn gerealiseerd zouden een te grote impact op de organisatie hebben en zouden het risico vergroten op verschraving van dienstverlening, zou de wendbaarheid van de organisatie verder verminderen en legt toenemende druk op medewerkers en ketenpartners van Hecht.

Intussen volgen nieuwe ontwikkelingen en daarmee adviezen vanuit Hecht elkaar snel op. Wij hechten eraan om nieuwe ontwikkelingen steeds te toetsen aan de basisuitgangspunten:

- mogelijkheden tot bezuiniging die niet direct pijn doen, direct aangrijpen;
- geen FKGR afwijking, omdat voor alle gemeenschappelijke regelingen (en de gemeenten zelf) dezelfde taakstelling geldt;
- niet op voorhand nieuwe taken invullen en begroten, voordat de rijksregeling duidelijk en definitief is;
- niet voor voorhand nieuwe taken invullen en begroten, voordat duidelijk is wat de rol van Hecht is en de rol van de lokale partijen in de keten;
- De gemeente Kaag en Braassem kent een grote rol toe aan de lokale partners en geeft dan ook al jaren aan dat de kracht van Hecht bij de kerntaken ligt.

Wij zien bovengenoemde uitgangspunten ook graag scherper terug in de begroting, zodat de lastenverzwaring (waarin wij niet hebben voorzien) niet nodig is. Wij hebben alle vertrouwen in Hecht dat ook dit jaar de resultaten uiteindelijk positiever uitvallen, zonder dat er bij voorbaat een lastenverzwaring bij de gemeenten komt te liggen.

Regio Holland Rijnland

In de regio Holland Rijnland werken we met dertien gemeenten samen aan het creëren van brede welvaart door het bouwen van woningen, het creëren van banen en door het gebied duurzaam en toekomstbestendig in te richten.

We willen dat Regio Holland Rijnland ook in de toekomst een fijne regio blijft om in te wonen, te werken en te leven. Holland Rijnland werkt hieraan binnen de volgende opgaven: wonen, energie, ruimte, mobiliteit, groen & blauw en economie. Omdat deze opgaven zich niet aan de gemeentegrenzen houden, werken we als regio samen in de Regionale investeringsagenda (RIA). In de RIA worden veertien projecten stap voor stap richting uitvoering gebracht. Een van de prioritaire projecten is het project 'Noordelijke Ontsluiting Rijn- en Veenstreek', met daarin de Leimuiderbrug als belangrijk knelpunt. In 2027 zal de eerste periode van de RIA geëvalueerd worden en zal de RIA voor de periode 2028 tot en met 2031 geactualiseerd worden. De evaluatie zal in samenspraak met

colleges, gemeenteraden en het Algemeen Bestuur worden uitgevoerd.

Ook richt Regio Holland Rijnland zich nog op een aantal belangrijke uitvoeringstaken:

- Zo zet het Regionaal Bureau Leerrecht zich namens elf regiogemeenten, waaronder Kaag en Braassem, in om verzuim, thuiszitten en voortijdig schoolverlaten tegen te gaan.
- Met de Regiotaxi Holland Rijnland zorgen we dat iedereen in onze regio veilig en plezierig van A naar B kan reizen, als de auto of het OV geen optie of wens is. Regio Holland Rijnland voert stevig contractbeheer met de vervoerder.
- Ook zorgt de regio voor een effectieve en efficiënte uitvoering van de taken rondom urgentieaanvragen voor sociale huurwoningen.

In de zienswijze van Kaag en Braassem wordt aandacht gevraagd, zeker in het licht van de Herziening van het provinciaal Omgevingsbeleid 2025, voor het toekomstbestendig en vitaal houden van onze kernen. We zijn in Kaag en Braassem trots en zuinig op ons landschap, maar willen tegelijkertijd ook ruimte in en rondom onze kernen om passend en met de juiste schaal de kernen vitaal te houden.

De FKGR adviseert over de kaders waarbinnen de gemeentelijke bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen binnen de regio zich mogen ontwikkelen en over de indexatie die mag worden toegepast op de in rekening te brengen bijdragen. Uitgangspunt hierbij is altijd geweest dat de gemeentelijke bijdrage waardevast is; de geadviseerde indexatie van de gemeentelijke bijdrage is voldoende om de verwachte prijsontwikkeling van lonen en materiële kosten te dekken. Dit gebeurt altijd op basis van de septembercirculaire van het Rijk.

De FKGR adviseert voor 2027 een lagere indexatie (1,1% lager) dan de septembercirculaire te hanteren. Regio Holland Rijnland heeft ook voor 2027 het advies van de FKGR opgevolgd met vaststelling van de Kaderbrief 2027. Voor Regio Holland Rijnland betekent dit feitelijk een taakstelling van € 80K. Dit is op termijn geen financieel houdbare realiteit. Wanneer het advies van de FKGR in toekomstige jaren afwijkt van de verwachte prijsontwikkeling, zal het gesprek met de gemeenten gevoerd worden om een waardevast begroting op te leveren.

Begrotingswijziging met verzoek tot incidentele bijdrage 2026 voor het energieprogramma

Het energiesysteem houdt zich niet aan de grenzen van gemeentes en er zijn veel onderlinge afhankelijkheden. Regionale samenwerking helpt om gemeentegrens-overschrijdend te werken. Netcongestie is nog lang niet opgelost. Ook de komende jaren zal dit gecoördineerde activiteiten vragen zoals benoemd in de ActieAgenda van Holland Rijnland.

In 2024 en 2025 heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld voor de taken op het gebied van het voorkomen van netcongestie. Specifiek gaat het om het versnellen van de ruimtelijke processen zodat de aanleg van infrastructuur versneld kan worden, het bij elkaar brengen van vraag en aanbod van energie via stimulering van energiehubs. Voor de gemeentes is per regio in 2024 en 2025 incidenteel 370.000 aan de regionale samenwerking toebedeeld (3fte per regio).

Hierna zou hetzelfde bedrag jaarlijks structureel beschikbaar gesteld worden via de decentralisatie uitkering RES in het gemeentefonds. Dit geld is nu verdeeld onder de Provincies en de gemeenten. Na instemming met deze adviesnota wordt de bijdrage van de deelnemende partijen verhoogt opdat de activiteiten rondom de Actie Agenda kunnen doorlopen. Het gaat voor Kaag en Braassem om een

verhoging van €14.286 en het totaal van alle gemeentelijke bijdragen bedraagt €370.000.

De gemeenteraad wordt voorgesteld geen zienswijze in te dienen op de begrotingswijziging met een verzoek tot incidentele bijdrage voor het energieprogramma van de Regio Holland Rijnland voor het jaar 2026.

Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland

De Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland (verder SOZ) functioneert per 1 januari 2023 als zelfstandige GR. De SOZ verzorgt als bedrijfsvoeringsorganisatie de inkoop van en het contractmanagement op de specialistische jeugdzorg voor de gemeenten in Holland Rijnland. De bijdrage van de gemeenten aan de SOZ is gebaseerd op hun aandeel in de jeugdzorgkosten. Ons aandeel in de jeugdzorgkosten is afgelopen jaar toegenomen. Dit heeft dan ook gevolgen voor onze bijdrage aan de SOZ: de begroting van de SOZ neemt voor onze gemeente met € 40.000 toe. Het advies is om in te stemmen met de concept begroting en daarbij wel aan te geven dat alle aandacht moet blijven uitgaan naar het terugbrengen van kosten (uitvoeringskosten en kosten specialistische jeugdzorg).

Kanttekeningen

Zie hierboven onder argumenten.

Risico's

Niet alle ontwerpbegrotingen van de Gemeenschappelijke Regelingen volgen de geadviseerde indexatie van de Werkgroep Financiële Kaderstelling

Gemeenschappelijke Regelingen van gemeenten in regio Hollands Midden.

Zo geven Hecht en de Veiligheidsregio Hollands Midden aan het niet verantwoord te vinden om het advies van de FKGR op te volgen en voor de begroting 2027 minder te indexeren als de te verwachten kostenontwikkeling.

De Omgevingsdienst, Regio Holland Rijnland en de SOZ nemen het advies van de FKGR wel over in de begroting van 2027.

Voor verdere inhoudelijke risico's willen we u verder verwijzen naar bovenstaande argumenten en zienswijzebrieven.

Duurzaamheid

Gemeenschappelijke Regelingen en regionale samenwerking zijn belangrijk in het behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen van gemeente Kaag en Braassem. CO2-uitstoot door verkeer & vervoer, verkeersbewegingen en bodemdaling houden zich niet aan gemeentegrenzen. Hierom is het belangrijk dat we regionaal samenwerken in de diverse Gemeenschappelijke Regelingen.

Participatie en inspraak

- De Gemeenschappelijke regelingen delen in de periode eind maart – eind april hun conceptbegrotingen met de gemeenteraden.
- 12 mei: behandeling in het college
- 27 mei: behandeling in de Visie en Advies
- 8 juni: besluitvorming in Gemeenteraad

- Direct na 8 juni versturen we de zienswijzen aan de partijen en verwerken we de gevolgen in onze begroting van 2027.

Financiële consequenties

Vaststelling van de diverse ontwerpbegrotingen hebben financiële consequenties en zullen worden verwerkt in onze op te stellen begroting 2027.

Regio

Dit voorstel gaat over de conceptbegrotingen 2027 van de vijf gemeenschappelijke regelingen waar Kaag en Braassem aan deelneemt.

In belangrijke mate zijn onze gemeenschappelijke regelingen ons vehikel om de doelstellingen en ambities van Kaag en Braassem zoals gesteld in de Regionale Agenda Kaag en Braassem te behalen.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Roelofarendsveen, 12-5-2026

Burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem,	
de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
J.J. Démoed	A. Heijstee-Bolt

Bijlagen behorend bij het voorstel

1. Raadsbesluiten zienswijzen begrotingen 2027 GR'en
2. Ontwerpbegroting VRHM 2027
3. Zienswijze Kaag en Braassem VRHM begroting 2027
4. Ontwerpbegroting ODWH 2027
5. Zienswijze Kaag en Braassem ODWH begroting 2027
6. Ontwerpbegroting Hecht 2027
7. Zienswijze Kaag en Braassem Hecht begroting 2027
8. Ontwerpbegroting Regio Holland Rijnland 2027
9. Zienswijze Kaag en Braassem Regio Holland Rijnland begroting 2027
10. Brief raden zienswijze incidentele bijdrage gemeenten energieprogramma 2026
11. Bijlage bij brief raden zienswijze incidentele begrotingswijziging
12. Ontwerpbegroting SOZ Rijnland 2027
13. Zienswijze Kaag en Braassem SOZ Rijnland begroting 2027